

De lessen van een succesmonnik

Jan Wriend
j.wriend@hollandmediacombinatie.nl

Hij heeft net zeshonderd kilometer achter het stuur gezeten. Een onbezorgde rit volgens zijn vaste recept: voor vertrek even bidden en je komt veilig aan. Zo loopt ook de route van het leven van Anselm Grün zelf: vertrouwen op bescherming van boven, maar wél zelf het roer in handen houden.

We ontmoeten elkaar in de abdij van Egmond, waar hij een paar dagen logeert bij zijn collega-Benedictijnen. Kijk hoe hij je daar in de kloostergangen tegemoet komt en je ziet een typische monnik: donker habijt, grijze baard, bedaarde tred. Maar kijk hem daarna in het gezicht en je ziet de verwondering en het enthousiasme van iemand die veel jonger lijkt dan de 73 jaar die hij op de teller heeft.

Eerst vertelt hij over zijn leven: hoe hij als negentienjarige intrad in de abdij van Münsterschwarzach waar hij nu al ruim vijftig jaar woont. Al ging er twijfel aan vooraf. „Ik overwoog om te trouwen, maar het kloosterleven trok me uiteindelijk toch meer aan”, zegt hij in het Duits. Het was 1964: er waaide een wind van vernieuwing over de wereld. Politiek, economie en muziek kwamen los van oude tradities. Ja, zelfs de kerken leken rijp voor frisse inzichten. In die lijn koos hij voor 'wat anders'. „Ik wilde geen burgerlijk leven, maar een bestaan waarbij ik anderen op mijn eigen manier kon helpen.” Monnik dus. Nu leeft hij al ruim vijftig jaar in het vaste dagritme van zijn klooster: vroeg opstaan, bidden, kerkdiensten bijwonen, sober eten en vroeg naar bed. Hij studeerde filosofie, theologie en bedrijfskunde. In die combinatie zocht hij een weg van de theorie naar de mens. Want, zegt hij: „Niet de les van intellectuelen, maar het hart moet voorop staan.” Ook was hij ruim dertig jaar econoom van zijn klooster. In die rol leidde hij tachtig monniken en bijna driehonderd medewerkers. Samen kunnen zij een boerderij, een gastenverblijf en een school.

Bespiegelingen

Ook al leeft hij achter kloosterdeuren, ze staan wijd genoeg open om hem een blik op de buitenwereld te geven. Door de aanloop van bezoekers bijvoorbeeld. Doodgewone

Hij leeft in de eenzaamheid van zijn kloostercel. Toch is hij de metgezel van miljoenen. De Duitse monnik Anselm Grün schreef ruim 300 boeken, die in 35 talen verschenen. Boeken over geluk, zingeving en leiderschap. Aan zijn grote publiek dankt hij zijn bijnaam 'de succesmonnik'. Achter de abdijsmuren bespiegelt hij Kerst en goede voornemens. „Zoiets werkt alleen als het uit jezelf komt.”

mensen vragen hem om raad. Hij adviseert bedrijven over lastige kwesties en reorganisaties. Daar komen ook nog de stapels brieven bij die dagelijks bij hem worden bezorgd. „De vragen die ik krijg, sporen me aan om na te denken over een moderne wereld die ik als monnik niet dagelijks zie, maar waarover ik wel gedachten heb.” Juist het strikte kloosterleven helpt hem bij die bespiegelingen, vertelt hij. De eenzaamheid van zijn kloostercel en het vaste dagschema waarin gebed, vieringen en stiltes het ritme bepalen, stimuleren hem tot mijmeren en noteren. Het recept voor driehonderd boeken? Bijna de hele week nadenken en op vaste uren achter het toetsenbord krui- pen. „Ik schrijf elke week zes uur: op dinsdag- en donderdagmorgen van zes tot acht uur en op zondagmiddag een paar uur.” Waarom hij schrijft? „Niet om te moraliseren of anderen een opgeheven vinger te laten zien”, benadrukt hij. „Nee, ik schrijf om anderen wijsheid te bieden en ze te laten delen in mijn inzichten.”

Overvloed

In de Egmondse kloostercel mijmert hij - op verzoek - over thema's waar we het deze tijd van het maar druk mee hebben.

Over consumeren: „Als je door een winkelcentrum loopt, word je over- stelpd door de overvloed. Die mate- loosheid die zich opdringt, maakt een mens onrustig en ongelukkig. Surfen op internet heeft hetzelfde effect: je geniet niet meer van wat je hebt, maar je wordt vooral gecon- fronteerd met wat je niet hebt. Dat maakt mensen moe en ontevreden.”

Over koopzondagen: „Dat winkels tegenwoordig ook op zondag open zijn, is geen winst maar verlies. Want daarmee zijn we een bijzondere dag kwijtgeraakt. Nu wordt de zondag een dag als alle anderen.” Hou de zondag stil, is zijn advies. „Een vaste rustdag voorkomt dat de mens maar doordraaft in de tred van alledag, die tred van produce- ren en consumeren.” De monnik met zijn vaste leefritme weet het uit ervaring: „Je innerlijke waardigheid en je concentratie op de andere dagen groeit als je tenminste één keer per week tot rust komt.”

Over sociale media: „Het pluspunt van internet is dat het mensen bij elkaar brengt. Voor eenzame men- sen en voor iedereen met familie en vrienden ver weg is het een gewel- dige manier om contact te onder- houden. Maar er schuilt ook een

gevaar in. Op Facebook laten men- sen vooral de mooie kant van zich- zelf zien. Je moet succesvol zijn, je moet er mooi uitzien, je moet veel meemaken. Maar dat stelt allemaal niets voor als je niet gelukkig bent. Ook al heb je duizend Facebook- vrienden, dat wil dat nog niet zeggen dat je écht contact hebt. Integendeel: hoe meer mensen je kent, hoe kleiner de kans om écht te communiceren.”

Kaarslicht

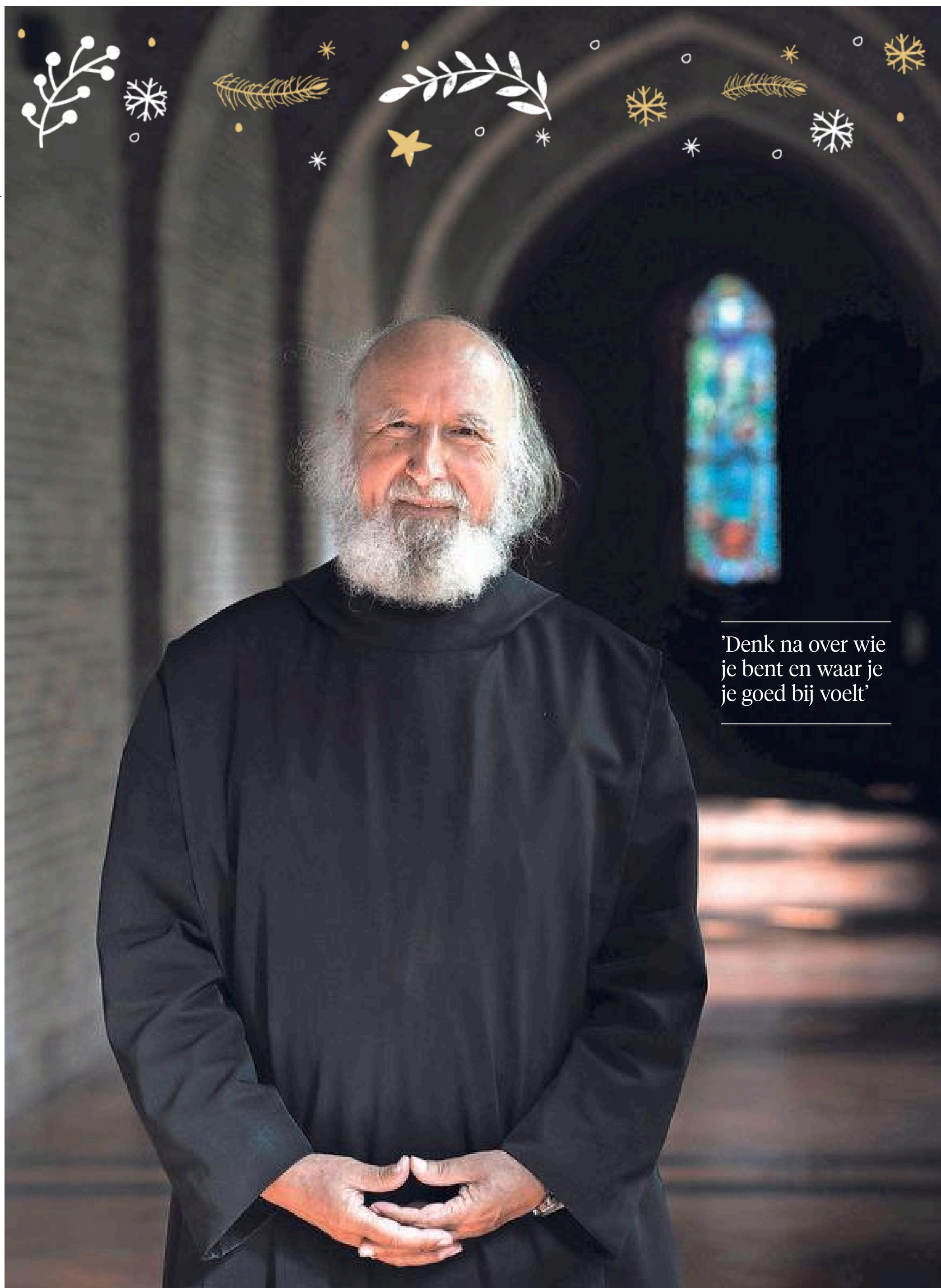
Over met Kerst naar de kerk gaan: „Misschien vraag je je af of je daar nog wel welkom bent als je de rest van het jaar niet in de kerk komt. Maar maak je geen zorgen: ga gewoon. Juist in deze donkere tijd van het jaar heeft iedereen behoefte aan traditie en symbolen. Dan is het goed om terug te keren naar vertrouwde rituelen. Bij kaarslicht en vertrouwde muziek voel je je veilig en geborgen. Het kerstver- haal over het kindje in de kribbe laat zien dat er nieuw licht en nieuw leven is. Iedereen die daar levenskracht uit put is welkom bij die bron.”

„Zelf vier ik Kerst altijd bij ons in het klooster. Dan geniet ik van het Weihnachtsoratorium van Bach en bel ik met mijn vijf zussen. Zo keer ik terug naar mijn wortels, want met die muziek en met mijn zussen vierde ik als kind al kerst- mis. In mijn eerste jaren in het klooster heb ik daar veel heimwee naar gehad.”

Oorsprong

Over een nieuw jaar: „Een nieuw begin betekent voor mij in de eerste plaats dat je teruggaat naar je oorsprong. Niet naar meer of sneller of beter, maar naar waar je goed in bent en waarin je iets kunt betekenen voor anderen.”

Over goede voornemens: „Ik ge- loof niet zo in radicale veranderingen. Amerikaanse verandergoeroes die je voorspiegelen hoe je binnen een week een ander mens kunt worden, verkopen onzin! Maar ik denk wél dat mensen kunnen veranderen. Als het maar stap voor stap gaat en niet vanuit de gedachte dat je niet goed bent zoals je bent. Een transitie is hooguit een aanpassing van je levensstijl. Zo- iets werkt naar mijn idee alleen als je met zo'n verandering dichterbij jezelf komt en niet omdat een ander je iets oplegt. Denk dus na over wie je bent en waar je goed bij voelt. Laat dat je richting bepa- len.”

„Denk na over wie je bent en waar je goed bij voelt”

„Bij kaarslicht en vertrouwde muziek voel je je veilig en geborgen”

„Dat winkels tegenwoordig ook op zondag open zijn, is geen winst, maar verlies.”

FOTO JIFOTO/JAN JONG